

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec " 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec " 2.—
 V spravi prejemam mesečno . . 1.70
Sobotna izdaja:
 za celo leto " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE C

Inserati:
 Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15
 za trikrat " 13
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitvrsta po 23 vin.
Poslano:
 enostolpna petlitvrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Pamelna beseda krščansko-socialnega politika o narodnostni spravi v Avstriji.

Bivši minister dr. Albert Gessmann piše:

»Evropska vojska, strašna že v svojih začetkih, je prinesla pred vsem v Avstriji veliko presenečenje. Nesrečni narodnostni spor v notranji politiki ni imel na zunanje zapletljive nobene pomena. Ravno nasprotno se je zgodilo. Ti dogodki so pokazali, da je ljubezen do Avstrije v srcih vseh narodov globoko ukoreninjena in da v resnem slučaju vsi skupaj trdno drže. Nemci in Čehi, Rusini in Poljaki, Slovenci in Italijani. Vsakega Avstrijca mora to napolniti z veseljem in ponosom. Zavešča se zvestobi do avstrijske državne misli je vse združila. Bodočim vladam mora ta čas resne in težke preskušnje naše domovine kot važen nauk služiti.

Samo z odločnostjo in energijo, z brezobzirnostjo, če je treba, se morajo rešiti velike kulturne naloge, ki jih ima ta narodno tako mešana država rešiti.

Brezdvomno bo prinesel konec vojske tudi v notranji politiki avstrijske velike izpremembe. Eno pa stoji že danes. Habsburška monarhija bo in mora obstati, ker je edina mogoča oblika, v kateri se dajo združiti narodi, ki v njej prebivajo.

Glavni pogoj njenega obstoja pa je **miren sporazum vseh narodov in združitev vseh v dosego materine in duševne kulture. Na tleh avstrijske monarhije ne sme biti več nobenega prostora za narodni šovinizem bodisi katerega koli naroda.**

Napelost med Francozi in Angleži.

Veliko zaupanje francoske vlade v angleško vojaško zavezništvo je zelo omajano. Pomoč Angleške Belgiji, da se zabrani vstop nemške armade vanjo, je prišla prepozno, je bila po številu premajhna in preslaba. Posledica je bila ta, da se je pot nemške armade skozi Belgijo imenitno izvršila in da bodo Nemci pred Parizom ravno za polovico časa prej, kakor so bili leta 1870. Angleška je pustila, kar se vojaških operacij tiče, Francoze in Belgijce že od začetka vojne na cedilu in je vzbudila pri Belgijcih, zlasti pa Francozih, strahno nezaupanje.

Francija bi si lahko prihranila to bridko skušnjo. Bodočnost in usoda Francoske je Angliji deveta briga. Obljuba angleškega ministra, da bo poslal na Francosko pol milijona vojakov, ne pomeni ničesar. Dosedaj se jih je oglasilo komaj 50.000.

Potem pa tole: List »The Times« je pred nekaj dnevi v Londonu priobčil poročilo, polno hvale in občudovanja o vrlinah nemške armade, o kateri pravi, da je sploh nepremagljiva. »The Times« je eden najbolj Nemčiji sovražnih listov.

To pisanje ne bo prav posebno pospevalo nabiranja prostovoljcev. Francoska se pa iz tega lahko uči, da je prijateljstvo Anglije jako slabo. Kakor kaže članek v »The Times«, Anglija niti resno ne misli, da bo zbrala zbor prostovoljcev. Ravno narobe je: tako pisanje dokazuje, da je začela Anglija računati z nepremagljivostjo nemške armade kot z gotovim dejstvom. Iz tega bo izvajala tudi svoje konsekvence. Članek v »The Times« je velikanska klofuta za Francoze, zaradi njihove vojaške nepripravljenosti in slabosti, nesposobnosti voditeljev armade in naravnost odpoved francoski vladi. Hvala nemške armade pomeni pač demonstrativno uničujočo grajo Francozov. To so Francozi tudi čutili. Prepovedali so angleškim listom vstop čez mejo.

Francija je danes popolnoma na jasnem, da je od Angležev zapeljana, osleparjena in zlorabljena. Ni dolgo od tega, kar smo brali po listih, da se govori o separatnem miru med Nemčijo in Francijo. Čudno obnašanje Angleške je čisto gotovo vplivalo na Francoze, da so začeli računati na poseben mir z Nemci in da bi usodo sedanje vojske prepustili Angležem in Rusom.

Za enkrat je seveda ta spor poravnal z onim znamenitim komunikacijem, ki ga je izdala v Londonu tripelententa. Če bo držal ta sklep, bo pokazala bodočnost. Komunikacije sam pa že dokazuje, da so se razmere med Francozi in Angleži silno ohladile in da je bilo treba skrajnega napora, da ni Francija zaradi čudnega postopanja Angležev vojske končala in Angležev na suhem pustila.

Izjava goriške slovenske duhovščine.

Odbor »Duhovske zveze« v Gorici je dne 3. septembra sklenil naslednjo izjavo:

Po Gorici in po deželi se je raztrosila tedencijozna laž, da mora naš pre-

zvisei knez in nadškof se umakniti iz svoje škofije.

Pravični in resni ljudje so laž že na tem lahko spoznali, da je prevzvišen nemudoma zapovedal z vseh leč oznaniti molitev »za cesarja, vojake in domovino«. Njegov čist patriotizem pa odseva prav posebno iz Njegovih okrožnic za oskrbo ranjenih vojakov, za oskrbo njihovih družin in zlasti še iz one o zgražanju nad zločinom v Sarajevu. Vrh tega je podelil znaten dar Rdečemu križu ter bogoslovno semenišče istemu za vojaško bolnišnico, staro malo semenišče pa dal vojaški oblasti v najem.

Zato odločno zavračamo vse hinavske laži in podlo sumničenje zoper našega prevzvišenega nadpastirja, ki brez vsake podlage kratijo njegov ugled ali mu spodbijajo zaupanje duhovščine in vernikov.

Za vinogradnike in sadjarje.

Vinogradniki in sadjarji se s tem opozarjajo, da se dobe samočišče vinske droži (čistorejne kipele glivice) za po-

kipenje vinskega in sadnega mošta tudi letos pri kmetijsko-kemijskem preskušališču za Kranjsko v Ljubljani. Cevka s samočistimi vinskimi drožmi stane z navodilom o uporabi 25 vinarjev, s poštnino in zavojem pa 50 vinarjev. Kdor naroči najmanj 5 cev, plača za cevko s poštnino in zavojem le 40 vin. Znesek se mora plačati naprej, ker se sicer povzame in se s tem stroški povečajo. Pri malih naročilih se sprejemajo tudi poštne znamke v plačilo.

Ena cevka s samočistimi vinskimi drožmi zadostuje za pokipenje 5 do 10 hektolitrov vinskega ali pa sadnega mošta. Naročiti je samočišče droži vsaj 5 dni pred njihovo uporabo.

S pravilno rabo samočistih vinskih drož so zajamčene vinstvu tako velike koristi, da bi se jih moral posluževati prav vsak vinogradnik v svojem vinogradstvu. Ne le, da čiste vinske droži pospešujejo čisto in zanesljivo kipenje mošta, ampak s pomočjo teh pridelana vina se tudi mnogo hitreje čistijo in imajo boljši ter prijetnejši vonj in okus.

Hudi boji za Lublin.—Naši uspehi pri Lublinu. — V vzhodni Galiciji pričakujejo odločilnih dogodkov. — Rusi so se na vojsko dolgo časa pripravljali.

Poročila s severnega bojišča so redka, zato si je težko ustvariti pravo sliko situacije. Iz dosedanjih vojnih operacij posameznih armad in po došlih poročilih se da sklepati, da stoje naše čete takole:

Armada generala Dankla se bori za Lublin;

armada Auffenberga je približno na črti Krasnostav—Uhanie;

armada generala Brudermanna, in sicer armadni zbor nadvojvode Jožefa Ferdinanda med Grubeszovom in Sokalom, armadni zbor Gelderna pa med Belcem in Zolkijevom.

Čete, ki so se umaknile iz vzhodne in jugovzhodne okolice Lvova, se nahajajo sedaj najbrže na črti Javorov—Grodok—Komorno—Drohobycz—Stryj. Vsi ti kraji leže zahodno, jugozahodno, Stryj pa južno od Lvova. Na tej črti se najbrže pripravljajo veliki dogodki in odločilni boji s svežimi četami, ki so došle na to bojišče.

Rusi so bili na to vojsko dobro pripravljeni. Dejstvo, da se nahajajo med ranjenimi ruski vojniki iz Kavkaza, Sibirije in celo iz vzhodne Azije, dokazuje, da se je vršila ruska mobilizacija že več mesecev pred izbruhom vojske. V Ljubljano so, kakor smo poročali, pripeljali vjetelega ranjenega Rusa, ki je doma iz Kavkaza. Ta Rus je izjavil, da so se Rusi na vojsko v Avstrijo že tri leta pripravljali in da je za te priprave proti Avstriji na Ruskem vedel vsak vojak. Ruski vojniki so zelo dobro oboroženi in oblečeni, sicer so brez srajc, zato pa imajo trdno obleko in izvrstna obuvila. Častniki so deloma zelo elegantni, deloma pa zopet zapuščeni. Ruska artiljerija izbornostrelja, pogosto pogodi že prvi strel iz topa svoj cilj; edino šrapneli večkrat odpovedo. Tudi način boja ruskih kozakov je izvrstno, posebno dobro se znajo izogniti nasprotniku. Ruska infanterija je dobra, dokler je skrita v jarkih, za napad na od-

LISTEK.

Izvirno pismo „Slovenca“ iz glavnega vojnega poročevalskega stana.

3. septembra 1914.

Na ogromni 400 km dolgi bojni fronti med Vislo in Dnjestrom trajajo boji v trenutku, ko to pišem, z nezmanjšano ljutostjo dalje. Na severnem križu ali pri krasniški skupini je bila sreča našemu orožju najprej mila; o tem ste itak prinesli obširna poročila. Potem je prišla na vrsto armadna skupina, ki ji poveljuje Auffenberg; tudi temu generalu je bilo dano — kakor Danklu — zmagovito prodirati in zajeti bogat plen na vjetnikih, topovih in drugem vojnem materialu. Upati je, da ostane vojna sreča obema armadama zvesta.

Zelo težko delo ima takimenovana lvovska skupina. Zdi se, da so imeli Rusi namen, s celo svojo močjo preko Brodyja udreti naravnost v osrčje Galicije. Zato stoje nasproti našim četam pri Lvovu in okolici izdatno jačji armadni oddelki. Kljub temu se vzdržujejo naši že drugi teden proti močnejšemu nasprotniku in je zelo lahko mo-

goče, da bodo Avstrijci v danem trenutku — morda že preje, predno pridejo te-le vrstice v vaše roke — tudi tu iz trenutne defenzive prešli v ofenzivo in tudi v tem delu začeli prodirati. Toda tudi potem, ako v tem prostoru še dalje ostanejo v defenzivi ali če se celo umaknejo nazaj v prihodnje brambne postojanke, še ni nobenega povoda za pretirano bojazen. Zapomnimo si: Zmaga ali eventualni poraz na enem delu fronte nima nobenega odločilnega pomena za končni izid. Sploh smo pa nasproti Rusom v toliko ugodnejšem položaju, ker že z dvema armadama zmagovito prodiramo. Rusi pa še nikjer niso popolnoma porazili katere naših armad. Njihovo prodiranje v Galiciji namreč nikakor ni bilo v zvezi s kakim usodnim porazom tamošnje avstrijske armade, medtem ko je ruska armada v lublinski guberniji malone popolnoma uničena. Ako Rusi pri Lvovu zmagajo in zasedejo mesto, niso s tem ničesar dosegli; ako pa zmagamo mi, potem bo to skoroda odločilen udarec na tej veliki črti. Namenoma pravim: na tej črti; kajti tudi z zmago na celi črti Visla—Dnjestr bi Rusija ne bila končno premagana in očitno bo treba še velikih naporov — to je pa zgolj kombinacija! — da se močni nasprotnik popolnoma uniči.

V zadnjem poročilu sem vam pisal o ugodnostih, ki jih je ruska ofenziva prinesla na m. Danes naj nekaj dodekem, kar je za Ruse ugodno oziroma je treba smatrati za njihovo korist. Omenil sem, da se je zgodil slučaj, ko so našli rusko granato, ki je bila napolnjena s peskom. Ta slučaj je bil resničen, a se ne sme generalizirati. Z rusko artiljerijo smo napravili tudi slabe izkušnje, slabe namreč za nas. Tako se je zgodilo, da so Rusi neko našo baterijo, ki so jo bili izpazili, tako uspešno obstreljevali, da ni ostalo od nje. Predno so mogli naši odpeti prednje dele topniških vozov, drugega, nego en sam poraben top. Posebno se odlikuje kijevska artiljerija.

Največjega pomena za vodstvo operacij je brezhibno delujoča, zanesljiva poročevalska služba pred in po začetku bojev. Že pred izbruhom vojne se skuša izvesti čim natančnejše podatke o moči, odpošiljativni in razpostavi posameznih armadnih oddelkov. V to svrhu se odpošljejo zanesljivi štabni častniki v sovražnikovo deželo, odredba, ki pri naša dvojno korist. Prvič vidi izurjeno oko vojaško izoliranega opazovalca mnogo več, nego ostali svet komaj sluti; drugič so pa obvestila lastnih zanesljivih častnikov veliko zanesljivejša nego negotova poročila civilnega pre-

bivalstva. Druga vrsta ljudi, ki v poizvedovalni službi igrajo jako važno vlogo, so konfidenti, osebe iz vseh mogočih poklicev, ki proti večjemu ali manjšemu plačilu naznanijo vse, karkoli opazijo. Seveda njihova poročila niti od daleč niso tako zanesljiva kakor častniška ter je treba najprej strogo preiskati, da-li so resnična. Seveda stane ta poizvedovalna služba ogromne svote, in da Rusi v tem oziru niso skoparili, vemo iz delovanja ruskih vojaških atašeev na Dunaju in v Berlinu.

Tako daleč sega poizvedovanje pred bojem. Čisto drugače se dela med bojem samim. Konfidentska služba, ki se vrši tudi sedaj, se izdatno ojači z delovanjem poizvedovalne kavalerije in letalcev, kakor tudi s poročili prebivalstva, ki živi na prostorih, v katerih se razvrščajo čete. V glavnem stanu leže vsak dan cel kup poročil na mizi generalštabnih častnikov, ki imajo nalogo ločiti pšenico od plev in iz poročila, ki ga je rodila razgreta fantazija strahu trepetajočega človeka, izluščiti resnico, če jo sploh kaj vsebuje. In ako pride armada, v ozemlje, kjer je prebivalstvo z lastno vlado nezadovoljno in kjer je n. pr. večina naravnost veleizdajalskega mišljenja, ondaj izvirajo za nasprotnika neprecenljive ugodnosti, kajti delo, ki se stori iz navdušenja, je

prtem bojnem polju jo pa le s težavo pripravijo. Splošno je rusko orožje izborna, vendar pa pravijo, da Srbi boljše streljajo.

O hrabrosti naših vojakov prihajajo poročila od vseh strani. Podpolkovnik Viraňy, ki je pridružen nekemu huzarskemu polku, je 15. avgusta napadel pri Stojanovu tri stotnije ruskih ulancev in pešcev, ki so imeli tri strojne puške in dva topova. Kljub temu pa je popolnoma porazil Ruse, od katerih jih je 150 padlo. Podpolkovnik so istočasno napadli trije ruski ulanci; dva od teh je s sabljo pobil, tretjega pa težko ranil, medtem ko je bil sam le lahko ranjen. — V Przemysl je došel nek topničar, ki se je izgubil od svoje baterije. Štiri dni se je bojeval in kljub temu da je bil lačen, ni hotel sprejeti ponudene mu hrane in denarja, ampak je imel edino željo, hitro zopet priti do svoje baterije.

Zanimive so tudi izkušnje, ki so jih zbrali po raznih vojnih bolnišnicah glede posameznih ran. Rane od strojnih pušk se hitro celijo, samo rane od šrapnelov so bolj nevarne. Razveseljivo je tudi dejstvo, da je umrljivost po naših vojaških bolnišnicah majhna.

Iz vzhodne Galicije ni nobenih poročil o novih bojih. To dokazuje, da so Rusi postali zelo previdni pri svojem prodiranju čez Lvov. Danklova armada je že v večdnevem hudem boju z Rusi pri Lublinu in je dosegla že znatne uspehe. Fml. Kestranek je, kakor smo že poročali, vrget nazaj mnogoštevilnejše ruske čete, ki so poizkušale obkrožiti Danklovo armado. Rusi so se pri Lublinu dobro zavarovali, zato so tam tako dolgotrajni in hudi boji.

Višji častniki, ki so bili ranjeni v bojih okoli Lvova in so sedaj došli domov, poročajo, da so se naše čete borile z občudovanja vredno hrabrostjo, predvsem pa naš tretji armadni zbor in da vlada splošno zaupanje v končni uspeh.

Rusi v Lvovu.

V danes došlih cenzuriranih listih čitamo: V petek, dne 4. septembra je ena ruska divizija pod poveljstvom generala Ruskijsa vkorakala v Lvov. Vrhovni poveljnik ruske armade veliki knez Nikolaj Nikolajevič je o tem poročal carju, ki je podelil generalu Ruskijsu Jurijev red 3. in 2. razreda.

Na bojišču zahodno od Visle.

Avstrijske čete so, po zmagovitih bojih pri Ilzi prodrle do Radoma, v vedni zvezi z nemškimi četami, ki so šle čez Čenstohov, Novo-Radomsk in Konskije. Dne 29. in 30. avgusta je prišlo na tej črti do večjih bojov z dvema ruskimi divizijama, ki sta bili vrženi nazaj. V Kielcu stacionirani zrakoplovi so zadnje dni izvršili izvrstne poizvedovalne polete v notranjo Rusko Poljsko in s tem zelo olajšali prodiranje zveznih armad.

Kje bo padla odločitev?

Dve glavni armadi je postavila Avstro-Ogrska v boj proti Rusiji: na operacijskem ozemlju proti Varšavi v notranji Rusiji in na onem, ki vodi čez Lvov v Kijev in južno Rusijo. Na prvem ozemlju naša armada zmagovito prodira, na drugem se je pa morala umakniti za Lvov, da se ojačena pripravi za nadaljnje boje.

Katera izmed teh operacijskih črt bo glavna v sedanji vojski? Bo li Krakov—Varšava merodajnejša kot Lvov—Kijev? Teoretično vzeto je črta čez Lublin, kjer se bori general Dankl, merodajnejša, ker vodi čez Varšavo v osrčje ruske države. Tudi v slučaju, da bi se nam posrečilo vreči Ruse pri Lvovu nazaj čez mejo, bi se najbrže ne obrnila glavna avstrijska moč proti južni Rusiji. Naši vojskovodje bi se zadovoljili s tem, da vržejo Ruse iz Galicije in bi se potem obrnili proti Varšavi. Seveda pa v vojski niso merodajni teore-

tični razlogi, ampak usoda in moč velikih armad.

Dosedaj je morala vso težo vojske z Rusijo nositi po večini Avstrija. Kam bo pa postavila Nemčija svoje proti Rusiji namenjene čete? S smeri proti Lvovu ali proti Varšavi? To je vprašanje, na katero sedaj vsi z napetostjo pričakujemo odgovora. Nič manj kot 1,700.000 mož štejejo nemške domobranske čete, ki so pripravljene odriniti na bojišče.

× × ×

SLIKA GALIŠKO-POLJSKEGA BOJIŠČA.

Kdor hoče pravilno presojati dogodke na severnem bojišču, mora poznati bojišče. Ozemlje je na več krajih močvirno; vode tečejo skozi močvirne doline. Kjer se ozemlje nekoliko zvišuje, je poraščeno z gostimi gozdovi. Nizki griči so zelo strmi in ozki. Velike armade se morejo zato tu zelo počasi premikati. Vojskovodje ne morejo ozemlja pregledati, čete izgube zveze. Enotno vodstvo ni mogoče; boj razpade v celo vrsto manjših bojov, v katerih mora posamezni vojak in poveljnik manjših oddelkov samostojno postopati. V teh razmerah trpi osebito napad, obramba je pa olajšana. Tudi poražene sile se lahko hitro zberejo in korak za korakom branijo ozemlje. Skupno delovanje raznih orožnih sil je oteženo, pehota se mora zato večkrat brez topov vojskovati. Tudi zmagoviti napad avstrijskega levega krila more zato le počasi napredovati, ker se sovražnik lahko vedno znova brani.

Pota v primeri s poti doma, kjer se vadijo naši vojaki, ne zadostujejo. Zgrajenih cest je malo, vsa druga pota so zaradi ilovnatih tal glede uporabnosti odvisna od vremena. To zelo vpliva na marše, na dobavo živeža in municije. Uradna poročila in poročila vojnih poročevalcev zato tudi redno omenjajo, kakšno da je vreme. Trajno deževje lahko onemogoči kretanje večjih sil.

Na severu leži zelo obirno močvirje, Rokitno močvirje, ki je največje v Evropi. Leži ob obeh bregih Pripeka, ki se izliva v Dnjepr in je večje kakor Bavarska. Razteza se od Buga vzhodno do Dnjepra, na jugu je omejuje cesta Kiev—Volinek—Ustilni, ki leži le kakih 20 km od severne gališke meje, severno nad Lvovom. Navedena močvirja postanejo lahko ruski armadi nevarna, če se posreči vreči Ruse proti severu, ker če se ne morejo umakniti proti vzhodu, zabredejo lahko v močvirje. Poljesje je zamočvirjeno, ker reke le malo padajo in ker spomlad na dotokih z juga prej iztaja led, kakor na severnih dotokih. Ruska vlada je sicer izdala zadnja leta za osušitev močvirja velikanske vsote, a kljub temu tvori le v vojaškem ožiru absolutno zapreko. Prebivalstvo tu je revno. Močvirje je le slabo naseljeno.

Ob Visli leži ruska trdnjava Ivanogorod, ki čuva most čez Vislo in ki je važno kržališče železnic. Ivanogorod brani 8 utrd, ki obdajajo jedro v obsegu 20 km.

Brest Litovsk leži ob Bugu. Brani ga 6 fortov, dva na levem, 4 na desnem bregu reke.

Na vzhodu leži ob gališki meji trikot Dubno, Lutz in Rovno; zahodna dva kraja sta le za silo utrjena.

× × ×

»ZDAJ VSE RAZUMEM.«

Budimpešta, 9. septembra. Neki ruski enoletni prostovoljec, ki je bil pri Krasniku vjet, pripoveduje, da so pričeli v Rusiji pred 45. dnevi mobilizirati in da je celo vojsko vprizorila vojaška stranka. Ko se je pričelo govoriti, da so usmrtili Srbi nadvojvodo Frana Ferdinanda v Sarajevu, je sklenil ruski enoletni prostovoljec roki in zaklical: »Tega nisem vedel, dasi vsak dan čitam časopise. Zdaj vse razumem.«

vse druge vrednosti, nego ono, ki se stori radi plačila.

V tem oziru se Rusom ne godi slabo. Težki politični boji med Poljaki in Rusini v zadnjih letih, verski razcep v katoličane in pravoslavne, slab gospodarski položaj in izvrstno organizirana agitacija ruskih krogov so vso Vzhodno Galicijo pokopali in razrili; ondaj vlada ozračje, v katerem politični in narodni »mučeniki« jako dobro vspevajo in prodirajočim Rusom izvrstno služijo. Tako so našli n. pr. v vaseh, ki so jih bili zasedli Rusi, a jih potem zopet zapustili, na posameznih hišah nalepljene pravoslavne svete podobe, kar je očitno služilo kot gotovo znamenje, kajti vse te hiše so ostale več ali manj nepoškodovane.

Ozemlje severozahodno od Lvova je tako zamočvirjeno, da se more upati vanj le dobro poučen vodnik. In kljub temu so imeli ruski oddelki pri prehodu čez močvirja vedno bajno srečo: vedno so našli pravo pot! Sicer bi se lahko mislilo, da so Rusi pri tem postopali po receptu francoskega generala, da se kakemu kmetu vrže zanjka krog vratu in tako prisili, da kaže pot. Zdi se pa, da v Vzhodni Galiciji ni bilo

tako, kajti tudi v slučaju ruskih umikanj se nam ni nikoli posrečilo posnemati pruski zglede pri mazurskih jezerih in zvabiti Ruse v močvirja. Dalje je bilo opaziti stebre dima — belega ali črnega, kakor je zahteval položaj. Veliko vlogo so igrali tudi optični signali s pomočjo ogledal, kakor svojčas v Albaniji; tako se je pripetil čuden slučaj, da so rusofilni kmetje v času, ko navadno ni nobenih procesij, v dolgem sprevodu navidezno pobožno korakali po cesti, spredaj pa so nosili bandero, na katerem je bila na ogledalnem steklu naslikana sveta podoba, s katero so na izvrstni način dajali svetlobna znamenja.

Ako se vsa ta dejstva upošteva, si je lahko predstaviti približno sliko o silnih težavah, katerim so izpostavljene naše čete v lvovski okolici. Ako bi imeli opraviti s sovražnikom, ki bi se boril mož z možem, bi kljub ogromni premoči ne bilo tako slabo za nas; proti prokletstva vrednemu izdajstvu v lastni deželi pa ni pomoči, pa tudi ne besede, ki bi to početje po zasluženju ožigosala. Fej je za te ljudi še pravo odlikovanje.

General vit. Auffenberg. — Fml. Dankl.

UTRJEVALNA DELA OB DONAVI.

Budimpešta, 8. septembra. Budimpeštanski mestni magistrat razglša, da so se že davno nameravana utrjevalna dela ob donavski črti sedaj pričela. V to črto spada tudi Budimpešta.

× × ×

KAJ PRIPOVEDUJEJO RANJENI VOJAKI O NAŠEM PRODIRANJU NA RUSKO POLJSKO.

(Potrjeno po časniskarskem uradu c. in kr. vojnega ministrstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Krakov, 9. septembra. »Nowa Reforma« poroča o prodiranju avstrijskih čet na Rusko Poljsko po poročilih ranjenih vojakov, pripeljanih v Lvov.

Pri Lublinu.

Zmagovite boje pri Lublinu tvori cela vrsta bitk, mali boji in spopadi prednjih straž. Sovražnik je bil povsod prisiljen do umikanja. Boji so se takole pričeli:

Naši prekoračijo rusko mejo.

Takoj ko so odšli naši vojaki v Sandomierz in prekoračili rusko mejo, so se pričele praske z ruskimi prednjimi stražami in s kozaki. Boji prednjih straž so se bili tri dni.

Pri Krasniku.

Naši so pritiskali Ruse do Krasnika, kjer so Rusi izgubili prve bitke.

Pri vasi Ziemianka

so imeli Rusi izredno velike izgube. Boj je trajal tu od ranega jutra do popoldne. Strašen sovražnikov ogenj je onemogočil več časa naši pehoti prodiranje, ker je radi velikih teritorialnih težav naša artiljerija le težko prišla naprej. Pesek leži namreč tu tako visoko, da so se noge konj in kolesa do osi vdiral. Voz, ki ga na lepih cestah lahko en sam konj vohi, so morali vleči po štirje konji. Pred vsak top so morali mesto štirih vpreči deset konj, pod kolesa so morali pa še deske polagati, da se niso vdiral. Artiljerija je zato le počasi napredovala. Ko je mogla naša artiljerija poseči v boj, so bili Rusi s svojih postojank pregnani. Naši so vztrajno prodirali. Dokler so ležali Rusi v svojih strelskih jarkih, so neprestano streljali, a zadeli so le malo, ker Rusi ne merijo. Kakor hitro so pa prisiljeni zapustili strelne jake, so se umaknili pred napadi naših na nož. Večkrat se je zgodilo, da so Rusi v strelskih jarkih vstali, pometali proč puške in prosili milosti. Redno se je ob takih prilikah izkazalo, da so že svojo municijo izstrelili. V boj z bajonetom se ruska pehota ne spusti. Pri Lublinu so Rusi izgubili veliko ljudi. Kroglice iz naših topov so jih pobile v strelskih jarkih po cele kupe; tudi v bojih z bajonetom so izgubili veliko vojakov. Strelskih jarkov niso sedaj izkopali, marveč so jih že več časa pripravljali. Nasipi pred jarki so sestavljeni iz zemlje, slame, peska in ilovice. Nasipi so tako trdni, da jih kroglice iz pušk ne prodajo. Ruski vojak leži zavarovan za nasipi in je le ognju iz topov izpostavljen. Za hrbotom ruske vojne črte kopljejo v črno vojsko vpoklicani ruski kmetje nove jake, v katere se Rusi takoj umaknejo, če morajo prednjo vojno črto zapustiti.

× × ×

ČEHI PROTI RUSOM.

Krakov, 5. septembra. Čehi, živeči na Poljskem in v Voliniji, so izdali sledeči oklic:

Prišel je dolgo pričakovani čas osvobodjenja narodov izpod jarma ruskega carizma. V tem trenutku, ko koraka bratski naš narod poljski s sokolskimi množicami in strelskimi četami z zmagoslavno avstrijsko armado, ko z lastno krvjo rešuje ugrabljeno in pred vekom razdeljeno domovino, ali naj v tem času spi naš narod? Sedaj polaga poljski narod na oltar očetnjave vse, kar ima najdražjega, imetje, kri, življenje; mladi in stari gredo v boj, združujejo se žene in otroci, vsi se goreče zbirajo pod zastavo za osvobodjenje rodne dežele. Ali naj gledamo mirno, ka-

ko se bratski narod trudi v boju za rodno zemljo in za kraje, v katerih živi na tisoče naših bratov pod rusko silo, polni trpljenja, ponižani in zatirani toliko let z drugimi narodi vred? — Ne pride hitro prilika, da se osvobodijo Poljaki tako lahko, kakor sedaj. Izrahimo jo in pohitimo bratom Poljakom v pomoč!

Mi Čehi, naseljeni in živeči na poljski zemlji in v Voliniji, kličemo do Vas, do čeških zemelj: Kdorkoli more, naj pomaga. Sokolske čete naj vstopijo v boj, pohite naj češka sokolska gnezda proti sovražniku vsakega združevanja, na pomoč poljskim sokolskim in strelskim četam!

× × ×

RUSI S HRANO SLABO PRESKRBLJENI.

(Po časniskarskem uradu c. in kr. vojnega ministrstva in c. kr. državnega pravdnistva na Dunaju potrjeno.)

Krakov, 9. septembra. Ranjenci, došli iz bitk pri Krasniku in Lublinu, pripovedujejo: Demoralizacija v ruski armadi napreduje; ruski vojaki so s hrano slabo preskrbljeni in ne dobe po več dni hrane. Približalo se je nekemu našemu oddelku deset ruskih pešcev. Za od daleč so dajali znamenja, da se udajo. Rusi so razbili svoje puške ob debelih jelk in klicali, da že niso tri dni ničesar jedli. »Dajte nam jesti!« so klicali. Kozaki se radi v gozde skrivajo in streljajo iz zasede na naše. Navadno strelja nato naša artiljerija toliko časa, da gozd zažge. Naši sanitetni vojaki nastopijo svojo težavno službo, ko se sovražnik umakne. Iščejo ranjence in zaznamujejo mrtve, ki jih vojaško in priprosto pokopljejo.

GROZODEJSTVA RUSKIH VOJAKOV. (Potrjeno po časniskarskem uradu c. in kr. vojnega ministrstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Krakov, 9. septembra. Ranjenci nekega deželno brambnega polka, ki so se udeležili bojev pri Krasniku in pri Lublinu, pripovedujejo, da so bili že šestkrat v ognju z Rusi, katere so vrgli z velikimi izgubami nazaj. Po nekem večjem boju je naš ogenj Ruse prisilil, da so se v smeri proti Lublinu umikali. V vasi Konopnica so medtem avstrijske sanitetne čete v nekem velikem skednju priredile vojni lazaret, v katerega so spravili več sto ranjencev. Ponoči se je priplazilo več ruskih vojakov, preoblečenih v kmečke obleke, ki so skedenj zažgali. Le s težavo so ranjence, med njimi tudi več Rusov, rešili. Rusi so vse požgali, ko so se umikali in so pomorili veliko domačinov. Okolica Lublina je veliko pogorišče. Tudi iz Galicije se poroča o ruskih grozovitostih.

× × ×

NEMŠKA UPRAVA V ZASEDENIH KRAJH RUSKE POLJSKE.

(Potrjeno po časniskarskem uradu c. in kr. vojnega ministrstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Berolin, 9. septembra. »Lokalanzeiger« poroča: Prusko železniško ravnateljstvo v Kattowitzu je ustanovilo obratni in lokomotivni urad v Czenstochovu za železniške proge Sosnovice—Petrikov, Herby—Czenstochov in Czenstochov—Kielce, ki leže v pokrajinah, ki so jih nemške čete na Ruskem Poljskem zasedle.

× × ×

POLJSKI LEGIONAŠI V KRAKOVU.

(Potrjeno po časniskarskem uradu c. in kr. vojnega ministrstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Krakov, 9. septembra. Vsak dan dohaja na stotine prostovoljcev, ki jih prebivalstvo navdušeno pozdravlja. Prostovoljcem namenjena poslopja so vsa prenapolnjena in leže na trgih pod milim nebom.

× × ×

POŽAR V VOJAŠKEM SKLADIŠČU.

(Potrjeno po časniskarskem uradu c. in kr. vojnega ministrstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Krakov, 9. septembra. 6. t. m. je izbruhnil požar v vojaškem skladišču blizu

Rakowicke ceste. Požar bi bil napravil velikansko škodo, če bi ne bil pešec Rudolf Kulweiter, ki je stal na straži, posegel vmes. V kleti se je namreč vnel z bencinom napolnjen sod, zraven gorečega soda so pa ležali še drugi sodi in slama. Kulweiter je kljub smrtni nevarnosti zadušil s peskom ogenj. Opečen je močno na rokah in na glavi.

× × ×

RUSI PROTI POLJSKIM LEGIONARJEM.

Krakov, 9. septembra. »Naprzod« po-roča: Generalissimo ruske armade je proglasil, da se morajo vjeti poljski legionarji takoj potom nagle sodbe ustreliti.

× × ×

PRED LUBLINOM.

Izdajalski grof.

Komaj 12 kilometrov pred Lublinom stoji v starem parku krasen grad, last nekega ruskega grofa. Lastnik se je pokazal nasproti nam zelo prijaznega in gostoljubnega človeka. Ali to je bilo samo na zunaj. Kjer je le mogel, tam nas je izdal, in sicer na čisto poseben način. Komaj so naši ljudje zasedli novo pozicijo, takoj so bili obsuti iz trdnjave Lublin od toče krogel iz topov. Čeprav je bila naša pozicija še tako skrita in zavarovana, nič ni koristilo, takoj je bilo sovražniku vse znano. Tukaj je torej morala biti na vsak način izdaja. Kje pa je izdajalec? Mi smo bili brez moči. Končno opazi eden prijatelj, da se naše pozicije vedno takrat obstreljujejo, kadar gotovi, navidezno nedolžni kmetje zapuščajo grad. Nekaj časa smo to opazovali in naš sum je bil opravičen. Nato smo udrili v gosposko hišo in iskali grofa — končno smo ga našli v kleti, odkoder je ravno telefoniral sovražnikovemu artiljerijskemu poveljniku o naših pozicijah. Priznal je, da je dal napeljati pred izbruhom vojske podzemeljski telefon, da bi mogel o našem gibanju vse točno poročati. Grof je prišel pred vojno sodišče, vendar se ni ugodilo njegovi želji, da ga ustrele; obsojen je bil na sramotno kazen izdajalca: vrv mu je bila plačilo za njegovo dvojno igro.

Zasuti vojniki.

Naši vojaki se najbolj pritožujejo čez veliko pomanjkanje vode, ker so Rusi na svojem umikanju zasuli skoro vse vodnjake. Morali smo gledati, da jih čimprej odkopljemo: prvič, da imamo sami vodo, drugič iz ozira na vojaške, ki pridejo za nami. Drugače je oskrba zelo dobra, izvzemši dneve, kadar se bijemo, ker je to iz tehničnih ozirov nemogoče; izvrstno se obnesejo poljske kuhinje.

Žrtve častniškega sluge.

S solznimi očmi je pripovedoval neki mlad častnik sedmograškega polka sledeče: »Bil sem v boju pri Lvovu. Naš položaj je bil težek, ker je bil sovražnik v veliki premoči nasproti nam. Vso silo so nas napadle ruske konjeniške tolpe. Borili smo se kot obupanci. Končno so me obkolili kozaki od vseh strani in že sem mislil, sedaj je prišel moj konec. Sedaj, v največji sili, mi je priskočil moj sluga na pomoč. Krogla, ki je bila meni namenjena — je predrla njega. Sam sem srečno ušel, ranjen od sulice in sablje. Moje življenje je plačal zvesti sluga s svojim.

Drugi ranjenec pripoveduje

o naših izgubah pred Lublinom

in misli, da so majhne, ako se pomisli, kakšne so bile izdaje, in da se je velik del našega napredovanja vršil na krajih, ki so Rusom zelo dobro znani, posebno lublinski garniziji. Tukaj ve Rus, posebno artiljerija, za vsak grm, ker je imela tu svoje vaje.

× × ×

RUSKE ČETE NA ANGLEŠKEM?

»Piccolo« z dne 7. t. m. prinaša naslednjo cenzurirano brzojavko iz Berlina: Iz Stockholma prispela brzojavka poročajo, da je tjejak došla vest, da se je v Arhangelskem vkrcalo na ladje 250.000 Rusov, ki jih prepeljejo na Angleško. Tudi malmoeški dnevnik poroča, da je njegov dopisnik v Ystadu govoril s kapitanom nekega švedskega parnika, ki je prišel z Angleškega. Kapitan je rekel, da so se na raznih točkah v Angliji izkrcale številne ruske čete. Računa se 70 do 80 tisoč mož, ki se odpošljejo v severno Francijo. Gre torej za dvojne poročila iz različnih virov, ki se pa v dejstvu — razen števila — popolnoma vjemajo; zato se misli, da je vest resnična.

Iz Arhangelska v Belem morju do angleške obale v Severnem morju je nad 2000 milj, tako da traja vožnja s parniki, ki vozijo povprečno z naglico 10 milj na uro, 9 dni.

× × ×

Druga številka

„ILUSTRIRANEGA GLASNIKA“

izide jutri, v četrtek

Prinaša slike: Avstrijska zmaga pri Krasniku. — Junaški boj „Zente“. — Vhod nemške armade v Bruselj. — Novi sv. Oče Benedikt XV. — Ljubljana: slike črnovojnikov. — Rudarji v Trbovljah prisegajo. — Naskok naše čete na črnogorsko mejo. — Vojna pošta. — Moric pl. Auffenberg. — Admiral A. Haus. — Konrad pl. Hötendorf. — Črnogorski topničarji pri delu. — Kotsorsko pristanišče. — Pogled v tovarno topov. — Vhod v Kotsorski zaliv. — Brodovja vojskojčih se držav. — Srbski četaši streljajo. — Mitrovica v Slavoniji, kjer so naše čete dne 7. t. m. vjele 4000 Srbov.

VSTAJA UKRAJINCEV.

Carigrad, 9. septembra. Ruske zaloge municije v Anaju, ki leže ob severno-zahodnem delu Črnega morja, so ukrajinski vstaji razdrli. Tamošnji Ukrajinci tvorijo kubansko kozaško armado. V glavnem mestu Jekaterinoslav se je zadnja leta širila močna ukrajinska agitacija. Ukrajinsko kozaško armado so mobilizirali in odposlali na Rusko Poljsko; tam so pa ukrajinski kozaki priredili takoj ševčenkovo slavnost, nakar so jih poslali nazaj v Kuban in jih razorožili.

× × ×

GROFICA ŠTEFANIJA LONYAY STREŽE RANJENCEM.

Budimpešta, 9. septembra. Grofica Štefaniya Lonyay, vdova cesarjeviča Rudolfa, streže kot sestra Štefaniya »Rdečega križa« ranjencem v Oroszvaru.

DOHOD NEMŠKIH RANJENCEV NA DUNAJ.

Na Dunaj so pripeljali dne 8. septembra popoldne s severnega bojišča nadaljnih 265 ranjencev, med njimi 7 nemških. Na kolodvoru je ranjenec med drugimi pozdravila tudi nadvojvodinja Cita. Dne 7. t. m. so s severnega bojišča pripeljali 722 ranjencev.

× × ×

REVOLUCIONARNO GIBANJE V RUSIJI.

Ruska vlada je izdala sledeče odredbe: Vladni namestnik na Kavkazu je odredil v okrožju Baku vojno stanje. Iz južne Rusije vlačijo nezanesljive osebe v Kijev, kjer so internirane. Mestna дума kijevska je določila za te in avstrijske politične vjetnike gotovo vsoto denarja, da dobivajo iz tega plačano hrano.

× × ×

KAKO JE PRIŠLA RESNICA O NEMŠKIH ZMAGAH V PETERBURG.

Iz Berlina se poroča, da je preletel neki nemški zrakoplovec rusko re-

zidenco. Njegov spremljevalec, častnik zrakoplovne oddelke, je metal nad Peterburgom nemške časopise in liste, ki so poročali dejstva o francoskem in ruskem bojišču. Čeprav so nanju streljali iz strojnih pušk, vendar sta se srečno vrnila v Nemčijo.

× × ×

KOZAKI.

O kozakih, ki imajo v sedanji ruski vojski značilno vlogo, se danes mnogo piše in govori; večini so znani ti ruski »strahovi« samo po imenu. Naši vojaki in ranjenci so prišli pa v ožji stik z njimi ter spoznali njih vrline, pa tudi delno bojajljivost. Domovina bojevityh kozakov je večinoma južna Rusija ter pokrajina severnega Kavkaza. V ruskih bojih so jih vedno rabili kot drzne obmejne čuvaje in stražnike. V ruskem vojaštvu imajo kozaki svojo armado, ki je podrejena posebnemu oddelku vojnega ministrstva. Znani so posebno uralski, astrahanski, sibirski, črnogorski, transbaikalski, orenburški, semirječenski, amurski polki in dr. Veliki knez-prestolonaslednik je vsakokratni ataman (hetman) vseh kozakskih polkov. Vsakemu polku načeljuje atamanov namestnik. Kozak mora služiti od 18. do 38. leta, in sicer 3 leta v pripravljalnem oddelku, 12 let v frontni kategoriji, 5 let pa kot nadomestnik. V aktivno službo so sprejete samo čete prvega poziva frontne kategorije, in sicer za 4 leta; drugi imajo dopust. V miru štejejo kozaške čete 65.000 mož; v vojnem času jih je pa čez 200.000; rezerva ima pa še kakih 60.000 kozakov. Njih častniki se ločijo od drugih šaržistov. Oboroženi so s sabljo in puško; konjenica ima pa še sulico. Obleka je enobarvena, in sicer popolnoma zelena, ali pa popolnoma višnjeva. Izvežbani so tako, kot druge redovne čete, vendar pa kažejo posebno nadarjenost za obmejno službo in pa za male praske. Na konju je kozak kakor priraščen; prikaže se, kakor bi prišel iz zemlje, izginje pa tudi hitro, če je treba teči. Boj na nož ga pa — kakor pripovedujejo naši fantje — nič kaj ne veseli.

Pri Mitrovici poražena srbska timoška divizija. — Resnica o Šabcu. — Kako je v Belgradu. — Črnogorskega kralja stražijo Francozi.

Uradno so že poročali, da so se naše čete na jugu pomaknile nazaj na svoje avstro-ogrške pozicije, ker je bilo treba vse naše glavne sile za enkrat vreči proti Rusom. Te dni so dobili Srbi pogum za ofenzivo. Prekoračili so s timoško divizijo št. 1 pri Mitrovici Savo, pa so zelo slabo naleteli. Naše čete so jih popolnoma porazile, ujele 4000 srbskih vojakov in zaplenile mnogo vojnega materijala. Ta poraz bo gotovo vzel Srbom pogum za vsak nadaljnji poizkus, ujeti čez mejo v avstro-ogrsko ozemlje.

»Reichspost« poroča: Belgrajske utrdbe so že pred časom naši topovi izpremenili v razvaline, vendar pa podonavski monitorji še vedno streljajo, da preprečijo, da bi se sovražnik za okopi zopet utrdil. Vsled streljanja večkrat izbruhne ogenj v Belgradu. Dne 30. avgusta je naša artiljerija uničila srbske reflektorje.

× × ×

RESNICA O ŠABCU.

Prvi avtentični opis.

Iz vojnega poročevalskega stana se poroča »Tagespost« dne 7. septembra: Dne 11. avgusta je oddelek naših čet dobil povelje prekoračiti Savo in zasesti Šabac. Ob tem času je bila Sava zelo visoka, razen tega je bil sovražni breg močno zaseden in zastražen, vsled česar je bila naloga veletožavna. Kljub temu se je povelje točno izvršilo.

Čer so naši dosegli Varno, Vukozičič in Srnovac. Naslednji dan so naši izvršili jako uspešen napad, ki se je zelo lepo začel, ko je nemudoma izšlo povelje, da se glavni del čet, ki so bile prodrle že 10 km južno od Šabca, vzame nazaj na severni savski breg. Vzrok je bil v višjih ozirih vojnega vodstva radi dogodkov na ruskem vojnem prizorišču.

Težkega srca je poveljnik izvedel to povelje in se dne 20. avgusta umaknil nazaj na določeno postojanko. V utrdbah pri Šabcu je pustil le manjše dele čet, ki so mesto vzdržale proti vsem napadom številno veliko močnejšega sovražnika. Ko je sovražnik izvedel moč naših glavnih sil, je poizkusil s pritegnitvijo ojačenj Šabac nazaj osvoboditi. Naš armadni poveljnik se je zato dne 23. avgusta odločil, da vnovič prekorači Savo. To se je zgodilo opolnoči. Srbi so bili znova poraženi.

Medtem se je zvedelo za splošni vojni položaj in s tem je postalo jasno, da vzdrževanje Šabca nima nobenega pomena; še zvečer so izšla dotična povelja in ponoči ter prihodnje jutro so se naše čete iz golj strateških ozirov z vsemi topovi in vozovi v najlepšem redu umaknile nazaj čez vojni most.

Ta naznanila jasno osvetljujejo pomen, da so se naše čete umaknile nazaj. Nobene sledi o kakem porazu. Vsa bojazen v tem oziru je bila torej neutemeljena; nič naj ne zmanjšuje vrednosti sijajnega vodstva in činov naših čet. Mimo potujoči častniki nam pripovedujejo, da so imeli Srbi strahovite izgube in so bili za ofenzivo tako nesposobni kakor medle muhe. Ako bi ne bilo višjih ozirov, bi bila naša ofenziva nezadržljiva. Število srbskih ranjencev je ogromno, k temu jim manjkajo vsa sredstva za negovanje ranjencev. Kakor smo mi dobro preskrbljeni v tem oziru, tako žalostno izgleda pri Srbih.

Ko je zadnji mož naših čet zapustil srbski breg, se je vojni most razdril. Dne 24. avgusta opoldne so stale naše čete popolnoma pripravljene za boj na severnem bregu Save. Vjetniki pripovedujejo, da so znašale srbske izgube 12.000 mož. Ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič je sicer Srbiji čestital, a ni imel nobenega vzroka za to, kajti naši vojaki, ki se ne bojujejo več v Srbiji, bodo to storili v Rusiji, potem pa se zopet vrnejo v Srbijo. Niti poveljnik, niti čete nimajo vtisa prisiljenega umikanja, pač pa se zavedajo, da so sovražnika občutno porazili. V resnici tudi sovražnik ni imel več moči, da bi pritiskal za našimi četami, kar je najboljši dokaz njegove slabosti. Te navedbe so avtentične in ne potrebujejo nobenih nadaljnjih pojasnil.

× × ×

PRESTRAŠEN SRBSKI DVOR.

Niš, 9. septembra. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Niša 2. t. m.: Poročila o velikih zmagah Avstrijcev na severnem bojišču proti Rusom in o katastrofi ruske armade na Vzhodnem Pruskem so se kljub vsej previdnosti srbskih uradov razširila čez Sofijo in so na srbsko inteligenco zelo vplivala. Ruski porazi in poročila o nemških zmagah in o pohodu proti Parizu so na srbskem dvoru, ki se sedaj nahaja v Skoplju, in v vladnih krogih povzročila največjo pobitost, ki se je tudi srbske inteligence polastila. Razočarana je osobito Pašičeva stranka, ker niso nastopile v monarhiji pričakovane težave. Pač se pa ostalo vodstvo srbske armade hladnokrvno pripravlja za nadaljne boje in gradi povsod utrdbe.

V Novi Srbiji se vrsti upor za uporom.

× × ×

STRAŠNE RAZMERE V BELGRADU.

»Reichspost« poroča iz Belgrada: V Belgradu je zdaj strašno. Na cestah leže ranjeni vojaki z odprtimi ranami. Ker ni zdravnikov, kosi ranjence smrt na kosa. »Videl sem mrtvece, ki so umrli naslonjeni na zid v kakem kotičku. Po več dni so ležali mrtveci po cestah, predno so jih odnesli proč. V mestu ni nobenega reda več. Četaši so gospodarji v mestu. Vsako opozicijo vtope v krvi. Videl sem, kako so po kratkem zaslišanju takoj ustrelili meščane in vojake. Vsak dan zbero dvakrat vojake in jim razglašajo poročila o »zmagah«, ki so prikrojena po francoskih in angleških vzorcih, da varajo javnost. Uredniki belgrajskih listov prihajajo osebno med vojake in potrjujejo laži. Poročajo o velikih ruski zmagi pri Krakovu, da Rusi že proti Dunaju prodirajo itd. Te laži seveda priprosto ljudstvo veruje in misli celo, da bodo Rusi že čez nekaj dni prišli v Belgrad ali pa v Novi Sad. A tudi resnica o položaju se čuje, in sicer prihajajo resnična poročila iz Bolgarije. Vohunov se četaši strašno boje. Dva nemška agenta, ki nista mogla več Belgrada zapustiti, sta sedela zvečer na terasi hotela »Mo-

skva, kjer sta zažgala smodko. Četaši so ju takoj prijeli in ustrelili, češ, da dejata z vžigalicami znamenja. Nekoga uradnika italijanskega poslanstva so četaši skoraj ubili. Princ Jurij je izdal oklic, da Belgrad ne bo nikdar pripadal Svabom, marveč da bo prej izpremenjen v kup razvalin.

KRALJ NIKITA IN NJEGOVO LJUDSTVO. — FRANCOZI KOT TELESNA KRALJEVSKA STRAŽA.

Neka cetinjska vest, prihajajoča iz francoskega vira, poroča, da je prevzel stražo pri kraljevski palači v cetinju francoski vojaški oddelek iz Skadra. Črnogorski begunci poročajo o razpoloženju v

Črnigori zaradi nastale vojske: **Razpoloženje je tako, da je moral kralj svojo telesno stražo ojačiti.**

× × ×

BULGARIJA ZA VOJSKO PRIPRAVLJENA.

Sofija, 9. septembra. Uradno glasilo bulgarske vlade »Narodni Prava« objavljala razglas vlade, ki ukazuje vojnemu in notranjemu ministru, naj izvedeta vse priprave, da se proglasi vojno stanje (»vojenno polozenie«). Razglasu je priložena razlaga, da se z razglasom ne prikradajo pravice ljudstva, marveč da se hoče doseči le edinost celega ljudstva v eno misel in da se organizirajo sile ljudstva.

Trdnjavi Maubeuge in Termont v nemških rokah. — 40.000 Francozov ujetih. — Nemci zajeli 400 francoskih topov in štiri francoske generale. — Pariz pred obleganjem. — V Pariz se že čuje gromenje topov. — Nemci 20 km pred Parizom.

Tri nemške armade stoje na severozahodni in severovzhodni črti pred Parizom in skoro gotovo so že napadle skrajne pariške utrdbе, kajti v Parizu se že čuje gromenje topov. Nemška konjenica je zahodno od Pariza prekorčila reko Seine. Nemške čete zato tako hitro prodirajo, da puste Francozom kolikor mogoče malo časa za izpopolnitev utrdb in za organizacijo. Več stotisoč Parižanov je zapustilo Pariz, ne samo ženske in otroci, ampak tudi moški. Po vseh parkih so drevesa posekali in zaharikadirali vhode. Obrambe Francoske defenzive s hrbtom Pariz oblegajočih nemških čet se gotovo ne bo v taki meri čutila kot v vojski 1870/71.

Glavna trdnjava na severnem francoskem bojišču, Maubeuge, je padla. S tem je francoski defenzivi odvzeto dragoceno oporišče.

Dobre tri tedne po napovedi vojske so že vse glavne francoske trdnjave na belgijsko-luksemburški črti v nemških rokah. Sedaj se bodo Nemci vrgli z vso silo še na trdnjave na vzhodni francoski črti. Po padcu teh trdnjav, se bodo pa pričeli napadi na Toul in Epinal.

Berolin, 8. septembra. (Glavni vojni stan.) Trdnjava Maubeuge je včeraj kapitulirala. 40.000 vjetnikov, med njimi štiri generali, 400 topov, veliko vojnega materiala je padlo v naše roke.

× × ×

Maubeuge (izg. Mobêž) je mesto z 12.970 prebivalci in je trdnjava prve vrste. Utrnja črta je dolga 30 km. Trdnjava ima devet glavnih fortov in šest medutrdb.

× × ×

IZGREDI V PARIZU OB BEGU VLADE.

Dunaj. Pri odhodu predsednika republike, Poincaréja, je prišlo do velikih demonstracij ogorčene množice, tako da je morala ponovno nastopiti republikanska garda z golim orožjem proti demonstrantom.

PARIŠKI POLICIJSKI PREFEKT ODPOTOIL.

Rotterdam, 8. septembra. Pariški policijski prefekt Hemon je tik pred odhodom francoske vlade v Bourdeaux odstopil. Za novega prefekta je imenovan Emile Lambert.

POINCAREJA NAPADALA PARIŠKA SODRGA.

Genf, 9. sept. Levo francosko krilo ne koraka proti Parizu. Begunci, ki beže pred Nemci, še vedno dohajajo, Parižani pa beže iz mesta. Vsi vlaki so prenapolnjeni. Prebivalstvo je ogorčeno, ker je vlada zbežala iz Pariza. Sodrgra je metala kamenje na Elyseé (bivališče predsednika francoske ljudovlade), razbila je dve vrati in je več sto šip pobila. Demonstracije so trajale do polnoči. Policija je nato ukazala vse električne luči ugasniti, da je končala poulčni škandal. Ko se je predsednik republike Poincaré peljal iz Pariza, je voz množica obkolila in kričala. Republikanska garda je morala potegniti sablje, da je napravila Poincaréjevi kočiji prostor. Proti Poincaréju so priredili demonstracije na vseh postajah, skozi katere se je vozil.

POINCARE JOKA.

Berolin, 8. septembra. Vhod predsednika francoske republike Poincaréja v Bourdeaux je bil zelo žalosten. Poincaré je bil tako pobit, da je pričel

jokati. Mestnim očetom je izjavil, da upa na končno francosko zmago.

BOJI ZA ANTWERPEN. — TERMONT PADEL.

Berolin, 8. septembra. Številni begunci zapuščajo na ladjah Antwerpen, ki že bo v najkrajšem času odrezen tudi oz. zahoda. Trdnjava Termont (jugozahodno od Antwerpna) je padla. Mesto gori na več krajih. Včeraj je nemški zrakoplov metal bombe v Gent. Prebivalstvo beži v Ostende. V Antwerpnu vlada velika panika.

× × ×

PRED ODLOČILNO BITKO.

Rim, 8. septembra. »Tribuna« poroča iz Pariza, da se v najkrajšem času pričakuje za glavno mesto odločilne bitke. Ena nemška armada stoji 20 km zahodno od Pariza med krajema Meaux in Lagny. Francozi so postavili vse do zadnjega moža, da preprečijo nemško prodiranje v Pariz.

London, 8. sept. »Times« poročajo: Amiens je v nemških rokah. Nemške čete so došle že do Creila in Sentinsa (40 km severno od Pariza), tako da v Pariz že čujejo gromenje topov.

Curih, 8. septembra. Za poveljnika južnih pariških utrdb je imenovan general Michel, za njegovega generalštabnega načelnika pa general Datin. Bivši predsednik republike je izvoljen za predsednika nekega dobrodelnega odbora.

× × ×

NAŠI TOPNIČARJI V BOJU PROTI BELGIJCEM IN FRANCOZOM.

Krakov. (Cenzurirano.) »Glos Narodu« priobčuje sledečo vojno dopisnico: Givet, 30. avgusta. V imenu vseh svojih rojakov, poslanih z avstrijsko armado proti Belgiji in Franciji, pošiljam izpod trdnjave Givet, ki jo zavzemamo, pozdrave našim bratom v domovini. Beležim z odličnim spoštovanjem ing. T. Begwinski. — Poleg naših orlov se bore ramo ob rami tudi bratje Poljaki na belgijskih in francoskih bojiščih.

FRANCOSKI SOCIALISTI PODPIRAJO VLADO.

Berolin, 9. septembra. Socialisti v Parizu so izdali oklic na meščanstvo, ki izjavi, da hočejo vlado najkrepkejšo podpirati. Pariz hladnokrvno zaupa armadi. Antimilitarist Hervé izjavlja, da soglašja, ker se je preselila vlada v Bourdeaux.

JUNAŠTVO BAVARCEV.

Pariz, 9. septembra. Ob nekem sunu nemških armad proti Lunevillu so Francozi vjeli 500 Bavarcev. Vjetniki, ki jih je 80 Francozov stražilo, so kmalu zapazili, da se bližajo nemške čete in so Francozom izrgali puške, se opostili in so nato sami Francoze vjeli.

NEVERJETNA VZTRAJNOST NEMŠKIH ŽELEZNIC.

Berolin, 4. septembra. Po časopisnih vesteh je vozilo samo v 19. dneh na petih mostovih čez Reno nad 26.000 vojaških vlakov, ki so transportirali dva milijona vojakov s topovi itd. Skoro neverjetno delo železniške uprave.

ŠVICARSKO OBLASTI PROTI FRANCOŠKIM PAMFLETOM.

(Potrjeno po časnikarskem uradu c. in kr. vojnega ministarstva in po c. kr. državnem pravdnistvu na Dunaju.)

Genf, 9. septembra. Švicarske oblasti so zaplenile pamflet, ki psuje nemškega

cesarja in ki so ga v tobakarnah in prodajalnah časopisov prodajali. Uvedli so strogo preiskavo.

BELGIJSKA KRALJICA V ANTWERPNU.

Rotterdam, 8. septembra. (Kor. ur.) »Nieuwe Rott. Curant« poroča iz mesta Flissingen, da se je vrnila belgijska kraljica v Antwerpen. Iz mesta je pri-

Na ruskem in llovskem bojišču.

(Izvirno pismo »Slovenca« iz vojnega poročevalskega stana.)

4. septembra.

K dolgemu oficioznemu komuniqueju, ki ste ga najbrže dobili 3. septembra, in k mojim izvajanjem v včerajšnjem poročilu bi bilo pripomniti še naslednje:

Že nad deset dni stoje naše čete noč in dan v sovražnem ognju, ne da bi bilo videti konca tem velikanskim naporom. Premogočni sovražnik vihira neugnano naprej. Najdrznejša domišljija bi si komaj mogla naslikati vse one grozote, ki so se odigravale in se še odigravajo v strelnih jarkih okrog Lvova. Nobena ped domovinske zemlje se sovražniku ni odstopila brez najtežjih krvnih žrtev; opustošujoči šrapnelski ogenj je na obeh straneh napravil globoke vrzeli v redke bojne črte, mož za možem je padel mrtve ali ranjene, toda popustiti? Ne! Dokler le mogoče, ne! Šele ko pridrve nasprotne kolone v veliki premoči in groze popolnoma udušiti naše močno razredčene vrste, se začne korak za korakom redno umikanje v prihodnje brambne postojanke, kjer se grozna igra z ognjem in mečem zopet začne, in zopet grme topovi in prasketajo puške, in zopet padajo hekatombe in hekatombe človeških žrtev.

Turist, ki dva ali tri dni leži ranjen v kaki globoki razpoki in čaka na rešitev, se sam smatra za nekakega junaka, ki je zmagovito prestal boj z naravnimi silami. Kako neizmerno majhen pa je v primeri z našimi vojaki v fronti! Trudno telo zahteva svojo pravico na počitek in spanje — toda niti govora ni o tem. Pač je telo zlekajeno po tleh, pest krčevito stiska puškino kopito in trudne trepalnice se same od sebe zapro. Toda prenapeti živci delujejo dalje; najmanjši šum zbudi vojaka in ostro preže pordečele oči za sovražnikom. Prazni želodec kruli, toda mož ne čuti več ne lakote, ne žeje, kvečjemu se mu oglašja želja po tobaku. Že pri manevrih nas uči izkušnja, da pretrujeni ljudje tudi najboljšo menaže ne pokusijo, marveč se raje takoj uležijo. Ta prstovoljna odpoved hrani se še mnogo česče pojavlja v strelnem jarku, tako da mora mož izdati temveč živčne sile, čimmanj si nadomešča moči s hrano, iz česar nastaja ona razdražena živčna napetost, povečana še ob pogledu na mrtve in ranjene, ki mnoge tira naravnost v blaznost. Kakšne neizmerne moralne sile in potence so morale biti skrite v naših četah, da so bile v stanu in so še skozi deset dni groznih krvavih bojev ne le upirali se sovražniku, marveč ga z nadčloveško močjo celo napadati in prodirati. To je treba še toliko višje ceniti z ozirom na okolnost, da se sovražnik nahaja v lastni deželi.

Skupina pri Lvovu — to je prava junška skupina! Tega nočemo reči na škodo zmagovitih Krasničanov, katerih izkušeno hrabrost občudujemo. Toda krasniško skupino na njenem zmagovitem prodiranju močno podpira zavest, da je zmagovalka v sovražnikovi deželi, medtem ko ima llovška skupina proti sebi sovražnika, ki ima isto moralno ugodnost zase, ki ne pozna skoraj nobenih kulturnih potreb, čegar skromnost v tem oziru je svetovno znana in ki ponosno trka na svojo ogromno številno silo. Takemu sovražniku se uspešno upirati cele tedne skoro brez spanja in v neprestanem krvavem boju, to glasno priča o najvišjih vojaških čednostih, nezmagljivi hrabrosti in najnesebičnejši požrtvovalnosti.

Slovenec zaplenil rusko zastavo.

Slovenski ranjenci pripovedujejo, da je v boju z Rusi Slovenec Lovšin zaplenil zastavo nekega ruskega polka. V hudem boju, v katerem so bili slovenski fantje, je iztrgal Rusom rusko zastavo in si jo ovil okoli telesa ter se boril dalje. Lovšin ni ranjen ter se bori dalje na ruskem bojišču. Odkod je Lovšin doma, nam ni znano.

Italija.

ITALIJANSKI POSLANEC O MIŠLJENJU LAŠKEGA LJUDSTVA.

Iz pismo nekega znamenitega laškega parlamentarca priobčuje »Information« sledeče: Italija bo ohranila do brohotno nevtralnost v korist svojima zaveznicima brezpogojno. Italija je ob zadnji vojski v Tripolisu veliko trpela in se ne bo spuščala v nobene pustolovščine. Tako misli vse laško ljudstvo. Občudujemo hrabrost in uspehe Avstri-

šlo v Flissingen silno veliko belgijskih beguncev, ki beže v Anglijo.

VOJNA KONTRIBUCIJA BRUSLJA.

Bruselj je dosedaj plačal le en milijon. Bruselj preko Londona, 6. septembra. Mesto Bruselj je od naložene mu kontribucije 200 milijonov plačalo le en milijon. Nemška vlada hoče vsled tega zapleniti umetnostne zaklade Bruslja.

je in Nemčije; to so sadovi dolgoletnega resnega dela in vzorne discipline; Francija pa naj zase kriči: »Mea culpa, mea maxima culpa.« (Moja krivda, moja največja krivda.)

IZPREMEMBE V ITALIJANSKEM MINISTRSTVU?

»Piccolo« prinaša iz Rima dne 7. septembra naslednjo cenzurirano brzojavko: »Vita« piše, da vé iz gotovega vira, da se v kratkem izvršita dve izpremembi v italijanski vladi. Gre za Di San Giuliana, ki ga bo nadomestil Tittoni, in pa za vojnega ministra Grandija, na čegar mesto tudi pride drug mož. — Brzojavka zaključuje z opazko, da te vesti ni smatrati za utemeljeno.

Del Belgije pod vodo. Nemški zrakoplovec nad Gentom.

London. Iz Ostende se poroča: Del dežele, posebno Mecheln, je preplavilo belgijsko ženijsko moštvo z vodo. Monde je izprazen. Rezervisti iz Lille pripovedujejo, da je deželi naložena kontribucija 200 milijonov. V Lüttichu se očuti pomanjkanje živila.

Včeraj je bila vržena iz aeroplana »Golob« bomba, ki pa ni napravila nobene škode. Danes zgodaj zjutraj je letel čez Gent v veliki višini aeroplan, iz katerega sta bili vrženi dve bombi. Prva je padla na streho neke ključavničarske delavnice v Rue Bien Faican, druga na boulevard pred hospicem. Povzročena je le materialna škoda.

Francija in Anglija Špansko brezuspešno hujskata na vojsko.

Milan, 9. septembra. »Unione« poroča iz Madrida: »Imparcial« objavlja članek, ki izjavi, da sta zadnje dni Francija in Anglija vplivali na špansko vlado tudi glede na položaj v Maroku. »Imparcial« zagotavlja, da Španska odločno odkloni, da bi svojo nevtralnost opustila, na odklanja tudi, da bi prevzela policijsko vlogo v francoskem Maroku.

Napad na Razputina.

Berolin, 9. septembra. Čez Kodan) se iz Peterburga poroča: Ko je menih Razputin zapustil cerkev, kjer je bilo bogoslužje za zmago ruskega orožja, je bil z dvema streloma iz revolverja ustreljen. Ena krogla ga je zadela v glavo, druga mu je prebila na vratu levo veliko žilo dovodnico. Razputin se je takoj zgrudil mrtve na tla. Ustrelil ga je neki ruski nacionalist, slušatelj juridične fakultete v Peterburgu. Pri morilcu so našli smrtno obsodbo, ki jo je izdal nek revolucijski eksekucijski odbor v Peterburgu.

Angleži zasedli Samoa.

Berolin, 9. sept. Angleži so 29. m. zasedli Samoa. (Samoa otoki pripadajo Polineziji in obsegajo 10 manjših otokov, ki so vulkanskega izvora. Upulu, Savay in drugi otoki, ki leže zahodno od 171 stopnje (Greenwich) pripadajo od l. 1899. Nemčiji, ostali pa Zedinjenim državam).

Japonci prihitel Rusom na pomoč?

Amsterdam, 9. septembra. »Allgemeen Handelsblad« poroča iz Peterburga: Japonska je izjavila, da je pripravljena, da prihitel Rusiji z nekaterimi armadnimi zbori in s pijonirji na pomoč.

× × ×

ANGLEŽI NAZROSILI JAPONCE ZA POMOČ.

Berolin, 9. sept. Iz Tokia se poroča: Japonci zunanji minister je v prvi seji izrednega zasedanja japonskega državnega zbora povedal, zakaj da so se zveze z Nemčijo in z Avstro-Ogrsko prekinile. Začetkom avgusta je Anglija, sklicujoč se na zvezo, prosila Japonsko za pomoč, ker ogrožujejo nemške vojne ladje angleško in japonsko trgovino in ker se Nemci tudi v Kiaučau pripravljajo.

Pomorska bilka v južnoameriških vodah?

Cez Rotterdam prihajajo neuradna angleška poročila o nekem boju nemške križarice »Karlsruhe« z angleškima križarkama »Berwick« in »Suffolk« ob brazilski obali. Nemška ladja je baje prišla v nizozemsko pristanišče Willemstad. — V ravno teh vodah je bil po londonskih poročilih potopljen angleški parnik, naložen s premogom vred 42.000 funtov od nemške križarice »Dresden«. Moštvo ladje se je rešilo.

Dve angleški bojni ladji potopljene.

Berolin, 8. sept. Angleška križarica »Pathfinder« je 5. t. m. na vshodni angleški obali zadela ob mino in se potopila. Izgube znašajo: 4 mrtve, 13 ranjenih, 243 mornarjev pa pogrešajo.

× × ×

Križarica »Pathfinder« je bila zgrajena l. 1904. in je imela 3000 ton ter 16.000 konjskih močij. Posadka je štela 270 mož.

ANGLEŠKA KRIŽARICA »WARRIOR« POTOPLJENA.

Atene, 8. sept. Tu zatrjujejo z vso gotovostjo, da je velika angleška križarica »Warrior« blizu črnogorske obale zadela ob mino in se potopila. Veliko trupel angleških mornarjev je bilo vrženih na črnogorsko obrežje.

Avstralci in Kanadci na potu na bojišče.

Rim, 8. sept. »Corriere della Sera« izve iz Londona, da je 40.000 »dobro dresiranih« Kanadcev in Avstralcev kakor mnogo južnoafriških čet na poti na bojišče.

GIBANJE ANGLEŠKIH ČET.

Berolin, 8. septembra. (Priv.) Čez Nizozemsko se poroča, da so angleška krdela odšla iz Ostende v neznani smeri. Na Angleškem sestavljajo zopet pet bataljonov samih bivših učencev latinskih šol in dijakov. Avstralija je obljubila, da odpošlje nadaljnjih 10.000 mož na pomoč. Velik del prostovoljcev v Ulstru pod poveljstvom svojih častnikov je naznanil svoj vstop v angleško armado.

Sin Abdul Hamida novi albanski knez.

Rim, 9. sept. »Giornale d' Italia« poroča iz Drača: Novi albanski knez postane Buran Eddin Efendi, sin sultana Abdul Hamida. Albanija ostane neodvisna od Turčije. Knez si po izvolitvi izbere zastavo. Pričakujejo, da postane Essad paša ministrski predsednik, prejšnji turški častnik Irfan bej pa višji poveljnik v Draču. Vstaši, ki so se vlade polastili, so izjavili, da je odstavljena dosedanja albanska vlada in pozvali so mednarodno komisijo, da naj o tem obvesti evropske vlade s pristavkom, da so ugasnili mandati na evropskih dvorih poverjenih albanskih diplomatičnih zastopnikov, ki jih odpokličejo in namesto s pristaši vstašev.

TROJNI SPORAZUM NAMERAVA ALBANIJO RAZDELITI.

Berolin, 9. sept. »Peterburški Kurier« zahteva, da naj se, ko se sklene mir razdeli Albanijo med Srbijo, Črno-goro in Grško. Italija naj za svojo nevtralnost dobi Valono.

Razna poročila.

AVSTRIJSKA KARDINALA ODPOTOVALA IZ RIMA.

Rim, 8. septembra. (Kor. urad.) Kardinala Czernoch in Piffli sta odpotovala iz Rima.

ANGLIJA KUPI PORTUGALSKO VOJNO BRODOVJE.

Berolin, 9. septembra. »Het Nieuwe Dagblad« v Rotterdamu poroča po angleških listih, da je kupila angleška vlada portugalsko vojno brodovje. Portugalsko vojno brodovje obsega eno oklopno križarko, štiri križarke, šest modernih topničark, enajst starih topničark in pet torpednih čolnov.

MACOCH UMIRA.

Krakov, 9. sept. Znanega Macocha so Rusi izpustili iz zapora, ko so Czenstochov zapustili. Macoch se pa ni dolgo veselil svobode, ker je nevarno obolel in umira.

ANGLEŠKA TRGOVINA PEŠA.

London via Berolin, 8. septembra. Nol. urad: Uvoz meseca avgusta se je zmanjšal za 13 in pol milijona funtov šterlingov, izvoz pa za 20 milijonov funtov šterlingov v primeri z letom 1913. Listi pravijo, da je zmanjšanje izvoza pripisovati temu, ker so gotove vrste produkti za izvoz prepovedani.

Ranjenci v Gorici.

Gorica, dne 7. septemb. 1914.

V goriški vojaški bolnišnici se nahajajo naslednji ranjenci: provijantni poročnik 3. teže havbične divizije Karel Hank iz Poličke na Češkem, bolan. — Infanterist Virgil Rusig od 27. domb. polka iz Ronkov, strel v levo stegno. — Korporal 27. domobr. polka Boemo Benedikt iz Gradeža, obstreljen. — Enoletni prostovoljec dr. Rafael Mahnič od 27. domobr. polka iz Dekanov pri Kopru, obstreljen. — Peter Lapak, kanonir 8. polj. top. polka, doma iz St. Pavla na Sp. Štajerskem, bolan. — Boštjan Kenda, nadomest. rezervist 17. pešpolka, doma iz Idrije, strel v glavi. — Jakob Nedok, dragonec 5. drag. polka, udarjen s kopitom na nogo, doma iz Vorečav. — Anton Zorn, pešec 47. pešpolka, doma iz Prvačine, lahko ranjen od strele na roki. (Ta je že odpuščen ozdravljen in se vrne na bojišče.)

V rezervni bolnici (Centralno semenišče) so naslednji ranjenci: četovodja 8. polj. top. polka (II. bat.) Jožef Herunter iz Neudorfa pri Gradcu. — Četovodja 8. polj. top. polka (V. bat.) Al. Baliko, doma iz Sv. Ivana v Pušavi na Sp. Štajerskem. — Pešec Jakob Cumar od 27. domobr. polka iz Gorice (stanujoč v Gradežu). — Kanonir 8. polj. top. polka (II. bat.) Jožef Šinigoj iz Dornberga. — Nadom. rezervist Ivan Puch od 47. pešpolka iz St. Vicenti. — Pešec 47. pešpolka (2. komp.) Ivan Culegar iz Fojene v Brdih.

Danes opoldne so pripeljali zopet 5 lahko ranjenih v Gorico s severnega bojišča: eden je kanonir, ostali planinci. Med njimi je Andrej Černic iz Štandreža, ima rano na roki od bajoneta, in Franc Brešan iz Ločnika.

Po sklepu lista.

Nemci zopet ujeli 1000 Rusov.

Vratislava, 8. septembra. (Kor. urad.) Od tukajšnjega nadomestnega generalnega poveljstva se naznanja: Naša sleška deželna bramba je včeraj po zmagovitem boju ujela 17 častnikov in 1000 mož ruskega gardnega zbora in III. kavkaškega zbora.

× × ×

OLAJŠAVE ZA HRANILNICE IN OBRTNIKE.

Dunaj, 9. septembra. (Kor. urad.) Notranje ministrstvo je dovolilo, da smejo hranilnice izplačevati večje vsote denarja, kakor je bilo dosedaj ukazano. Ravno tako smejo denarni zavodi prevzemati razne kredite avtonomnih oblasti.

NEMSKE LADJE PRED ANGLEŠKIM SODIŠČEM.

London via Berolin, 9. septembra. (K. urad.) Londonsko razsodišče je izdalo prvo razsodbo o prijetih nemških ladjah. Šlo se je za ladjo »Chile«, ki so jo prijeli v Kardiffu. Ladja je zaplenjena. Ravnotako je zaplenjenih sedem drugih nemških ladij. Ladja »Else«, ki je vozila kontrebando, se proda.

NEVTRALNOST ZEDINJENIH DRŽAV.

London via Berolin, 9. septembra. (K. urad.) Ameriška vlada ni dovolila, da bi se smele angleške trgovske ladje, oborožene s topovi, četudi samo za brambo, ustavljati v nevtralnih lukah Amerike.

SOCIALNODEMOKRATIČNI POSLANEC DR. FRANK PADEL V BOJU.

Berolin, 9. septembra. Na Francoskem padli socialnodemokratični državni poslanec dr. Frank je v pismu na nekega prijatelja takole utemeljeval vstop v armado kot prostovoljec: »Vodila me je misel, z dejanjem dokazati, da naš sklep z dne 4. avgusta ni bil storjen pod zunanjim taktičnim pritiskom, marveč je izšel iz notranje potrebe, da je torej nam vsem bridko resno za brambo domovine.«

Dnevne novice.

+ **Kranjski dež. glavar** dr. Šusteršič na Dunaju. Z Dunaja smo dobili naslednjo brzojavko: Kranjski deželni glavar dr. I. Šusteršič je dospel semkaj. Danes je konferiral z ministrskim predsednikom grofom Stürghekom, notranjim ministrom bar. Heintzom in poljed. ministrom Zenkerjem o deželnih zadevah. Ostanje še jutri tukaj.

+ **Zaznamek izgub št. 11.**, razglašen dne 5. septembra t. l., vsebuje 1544 mrtvih in ranjenih. 214 je mrtvih. Skupno se imenuje 90 častnikov, od teh jih je mrtvih 18. Ponajveč so prizadeti pešpolki št. 32, 33, 68 in 69 ter bosensko-hercegovski pešpolk št. 3. Po narodnosti jih je večina Ogrov in Bosancev. Med ranjenci je kadet bosensko-hercegovskega polka št. 3 grof Jožef Auersperg, rezervni poročnik Adolf Ehrlich, poročnik Karol Stiplošak. — V »Tagespost« čitamo, da je bil na južnem bojišču ustreljen dragonski nadporočnik

Alfred baron Lazarini-Jablanitz. — V Gradcu leži bolan četovodja domobranskega polka št. 27 Fran Grošelj, ljubljanski policijski stražnik.

+ **Dr. Brejc**, o katerem se je te dni nekaj poročalo, se počuti zdrav in čil doma pri svoji rodbini.

— **Smrtna kosa.** Umrla je v Jaršah pri Ljubljani v visoki starosti 88 let g. Uršula Dimnik roj. Dolničar, mati deželnega poslanca S. L. S. g. Mihaela Dimnika, župnika Frančiška Dimnika in nadučitelja Jakoba Dimnika. Naše najiskrenejše sožalje. — Na Dunaju je umrl g. dr. Levpušek.

— **Toča** je po nekaterih krajih na Dolenjskem močno pobila vinograde.

— **Na ogrlarski šoli v Ljubljani** bo vpisovanje učencev in se bodo vršile sprejemne izkušnje v sredo 16. septembra ob treh popoldne v šolskih prostorih (Poljanska cesta 4, II. nadstropje, Alojzevišče.)

Ljubljanske novice.

Ij **Pri Valjevu ranjeni magistratni uradnik Ciril Tavčar v srbskem vjetništvu.** V enajstem uradnem izkazu je med mrtvimi zabeležen tudi rezervni poročnik 78. pešpolka Ciril Tavčar, magistratni uradnik. Poroča se pa nam, da je g. Ciril Tavčar te dni pisal svojemu očetu iz Niša, kjer je v vojnem vjetništvu. Ranjen je bil pri Valjevu.

Ij **Umrl** so v Ljubljani: Alojzija Jančević, posestnikova žena, 30 let. — Marija Bizovičar, hči pismonoše, 10 let. — Rilard Müller, sin pisarniškega nadoficijanta, 5 mesecev. — Alojzij Vogrič, sin železniškega uslužbenca, 1 mesec. — Martin Kladnik, hlapec, 34 let. — Ana Šuštar, postrežnica, 37 let. — Marjan Acceto, stavbenikov sin, 1 leto. — Ivana Sever, zasebnica, 67 let. — Peter Česnovar, sin gostilničarja in posestnika, 14 mesecev. — Marija Cajhen, delavčeva hči, 17 mesecev.

Ij **Novi ranjenci.** Nadporočnik računski vodja Teodor Tannok iz Koroskega, reuma. — Poročnik Rudolf Wolf, Tabor na Češkem, lahko ranjen. — Infanterist 17. pešpolka Janez Osolnik iz Gojzda pri Kamniku, lahko ranjen. V vojašnico pešpolka št. 27. je prišlo na novo 18 mož iz Galicije, ki pripadajo različnim pešpolkom, vsi so lahko ranjeni. Za včeraj je bil naznanjen dohod okoli 150 novih ranjencev. — V Ljubljano so pripeljali na roki ranjenega učitelja Bastuka.

Ij **Slov. gospodarsko-izobraževalno društvo za Trnovo in Krakovo** vabi vse člane k predavanju, ki se vrši v četrtek 10. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih (pri Zalarju). Predava predsednik g. dr. Pegan.

ZAČETEK ŠOL.

Za začetek šolskega pouka v šolskem letu 1914/15 na ljubljanskih srednjih šolah in na c. kr. moškem in ženskem učiteljskem v Ljubljani je določil c. kr. deželni šolski svet nastopno odredilo: 15. septembra: Vpisovanje učencev, ki žele nanovo vstopiti v prvi razred. Isti dan se morajo oglasiti vsi učenci, ki imajo dodatne in ponavljalne izkušnje. 16. in 17. septembra: Sprejeme, dodatne in ponavljalne izkušnje. 18. septembra: Vpisovanje učencev, ki so že doslej obiskovali te zavode. 19. septembra: Slovesna sveta maša. 21. septembra se začne redni pouk. — Natančnejša obvestila dajo ravnateljstva posameznih zavodov. — Po srednjih šolah izven Ljubljane se začne šolsko leto točno tistega dne, ki je imenovan v zadnjem izveščju dotičnega zavoda.

Istočasno se prične tudi druge srednje šole na Kranjskem.

Christofov učni zavod

vpisuje ves september, vsak dan od 12. do 3. ure popoldne v Sodni ulici št. 1. — Šolsko leto prične kljub vojni dne 1. oktobra 1914 ob 8. uri zjutraj. — Zavod je najbolje obiskovano zasebno učilišče v Ljubljani ter pridejo absolventi istega najhitreje k dobremu kruhu. — Ker bo zavod gotovo prenapolnjen in se sprejme le omejeno število gojencev, naj se vstop čimprej prijavi. 2660

Velike Kantine Corazza

ki se nahajajo v bogatih vinogradih, preskrbljene z modernimi stroji, prevzemajo naročila za izdelovanje mošta in vina

z dobro pogodbo na račun tretjih oseb.

Kantine Corazza, Levade, p. Montona, Istra.

Pritlična hiša

v mestu ali predmestju v Ljubljani z 3 ali 4 sobami, kuhinjo in pritliklinami, z ograjenim vrtom in dvoriščem, oziroma stanovanje zgoraj navedenim prostorom primerno, se išče v najem.

Ponudbe se prosi pod: Hiša št. 400 poštno ležeče Ljubljana. 2679 6

2682

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da so naša preljuba, skrbna in dobra mati, stara mati, tašča in sestra, gospa

Uršula Dimnik, roj. Dolničar

po dela in trpljenja polnem in skrbnem življenju, stari 88 let, prevideni s tolažili sv. vere, danes ob 7. uri zvečer mirno zaspali v Gospodu.

Pogreb nepozabne rajnice bo v sredo dne 9. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Jaršah ob Savi na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Najblajšemu srcu najblajši spomin!

Jarše pri Ljubljani, dne 7. septembra 1914.

Jakob, nadučitelj in občinski svetnik; Mihael, posestnik, deželni poslanec in občinski svetovalec, Janez, posestnik in občinski odbornik; Frančišek, župnik, sinovi. Marija, hči. — Josipina, roj. Kralgher; Marija, roj. Cunder; Marija, roj. Marolt, snehe. — Slavoj, c. kr. učitelj; Ivan, c. kr. učitelj; Stanko, cand. ing.; Jakobinca. — Martin, kaplan; Jožef, posestnik; Mihael, Ivan, Marija, Fran, Ignacij. — Uršula, Marija, Josipina, vnuki in vnukinje. Matija Dolničar, brat.

Štev. 16.816.

RAZGLAS.

2690

C. kr. ministrstvo za notranje zadeve je z odlokom z dne 30. avgusta 1914, števil. 10.849/M. I., na podlagi § 1 cesarske naredbe z dne 25. julija 1914 drž. zak. števil. 155, naslednje obrate mestne občine ljubljanske do preklica in najdalje za čas vojne proglasilo za državno varovane obrate:

1. mestno elekfrarno,
2. mestne vodovodne naprave,
3. mestno plinarno.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 7. septembra 1914

Stavbeno podjetje: Parketna tovarna: Strojno mizarstvo: Tesarstvo: Parna žaga:

Prevzamem javne in zasebne stavbe, železnobetonске mostove, stropove itd. — Popravila izvršujem po najnižjih cenah. — Izdelujem načrte in dajem strokovna navodila.

Velika zaloga hrastovih in bukovih deščic, katere dobavim z ali brez polaganja; prevzamem tudi popravila in polagam deščice na stara, že obstoječa tla.

Izdelujem vsa, stavbeno mizarstvo tičoča se dela, pohišteno le proti naročilu. Izvršujem tudi vsakovrstna popravila, točno povoljno in po nizkih cenah.

Prevzamem vsa v to stroko spadajoča dela, kakor napravo strešnih stolov, stropov, verand, barak, odrov itd. — Popravila izvršujem točno in solidno.

Kupujem hrastov, bukov in smrekov les in žagam hlode tudi proti plačilu. — Po železnici postan les se dostavi na žago po lastnem industrijskem tiru z drž. kolodvora.

Ustanovljeno 1900.

V. SCAGNETTI, Ljubljana.

Tehnična pisarna: za skladiščem državnega kolodvora.

Telefon 299.

Neupravičene priložbe o objavljajanju seznamov izgub.

Čujejo in tudi čitajo se večkrat pritožbe, češ, da se seznami o naših izgubah pozno objavljajo. Pritožbe povzročajo zelo opravičljiva skrb, kakšna da je usoda svojcev, ki domovino v vojski branijo. Duhove neprestano vznemirja negotovost, če že niso naši dragi med številnimi žrtvami, ki jih vojska neizprosno zahteva. Negotovost nalaga res največjo žrtev, ki je v zvezi s splošno vojaško dolžnostjo. Gotovo se sme zahtevati, da naša vzorna uprava pospešuje tudi hitro izdajo seznamov o izgubah. A tudi od vojne uprave ne moremo nikakor zahtevati, da bi delala čudeže, ker je izdaja seznamov o izgubah zvezana s težavami, ki jih težko more vpoštevati tisti, ki iz lastne izkušnje ne vé, kako da se vojskuje.

Izgube morejo doznati le poveljstva pododdelkov: stotnije, eskadroni, švadroni, baterije; ker le tam morejo posamezne vojake poznati. Zvečer, ko se konča boj ali bitka, dožene poveljnik pododdelka, kolikim možem še poveljuje. Med tistimi, ki jih ni več v vrsti stotnije, je videl, da je ta ali oni padel; seveda vedeti pa ne more, če je bil ubit ali ranjen in če se je morebiti le vsled naporov onesvestil. O drugih mu poročajo tovariši, a seveda tudi ne popolnoma zanesljivo. O nekaterih, ki manjkajo, nihče ne vé, kaj da je z njimi. Kakor se v naših časih vojskuje, se čete lahko v boju med druge čete pomešajo. Izkušeni poveljnik vé, da se še marsikdo med pogrešanci vrne in se pomiri in tudi ne more samo na izgube misliti, ker mora tudi skrbeti, da ostane njegov pododdelek sposoben za boj, skrbeti mu je, da svoje ljudi prehrani, jim preskrbi prenočišče, pregledati mora orožje, dopolniti tudi izstreljeno municijo. Ko se vojaki na golih tleh prespe, poizveduje, kaj da je s tistimi, ki jih je prejšnji dan pogrešal. Komaj zbere nekaj podatkov, se vojska nadaljuje. Četa mora odriniti. Dnevi počitka so v sedanjih vojskah le redki, časa in prilike za dolgotrajne poizvedbe ni in tudi ne za natančne pisarije, osobito ob dneh, ki slede večjim bojem. Seznami o izgubah se morajo natančno izdelati, ne smejo obsegati nobenih napačnih podatkov, ker če niso natančni, lahko ob objavi povzročijo neupravičeno žalost, a tudi varljive upe. Seznami o izgubah postanejo zrelji šele takrat, če se dožene smrt z izkaznico, ki jo nosi v naši armadi vsak vojak in častnik v žepu hlače, v nemški armadi pa za vratom obešeno, in kadar lazareti poročajo, da so bili vojaki ranjeni.

Nadalje se pa ne sme prezreti, da preteče nekaj časa, predno pridejo seznami o izgubah po vojni pošti službenim potom k ministrstvu. Tam jih morajo pregledati, predno se natisnejo, kar seveda zopet vzame nekaj časa.

Potrpežljivosti se mora v vojskinih časih prebivalstvo privaditi in to tembolj, ker če se dožene, da je bil vojak ubit, ranjen ali če ga pogrešajo, obvesti o tem svojce tudi poveljstvo dotičnega pododdelka.

Pred vsem pa: nikdar ne verujte pretiranim govoricam. Se je že in se bo še večkrat pokazalo, kako da »ustna poročila« pretiravajo in napravljajo iz mušic nosorože.

Aeroplani inženirja Sikorskega.

Ruski inženir Sikorski, ki je dovršil kljevisko politehniko, je najznamenitejši ruski graditelj aeroplanov. Posvetil se je izključno tej stroki. Med drugimi je konstruiral aeroplan za 15 oseb, ki je nedavno dve uri plul v zraku z vsemi potniki. To je »Ilja Muromec«, dolg 20 metrov, čegar površina zavzema 125 m². Stroji so nameščeni v posebni kabini, ki je 1.85 m visoka. Letalo gonijo 4 motorji po 100 konjskih sil. V kabini potniki lahko tudi hodijo, ne da bi trpeli ravnotežje; lahko gredo tudi na platformo pred kabino. Tu se lahko postavi reflektor in strojna puška. V kabini so tudi ležišča in skladišča za hrano in razstreljiva. Neki manjši aeroplan Sikorskega z enim pilotom in razstreljivimi snovmi so naše čete na meji nedavno tega uničile.

Kmetom v pouk.

Varujte teleta! Ne dajajte jih mesarjem. V hlevih se bo vojska več let poznala. Ne bo delavne živine, ne bo gnoja. Redite domače zajce, ti se hitro plode in množe, jedo vse. Ti bodo na mesto teletine.

Ne prodajajte krave! Dobro negovana kravica bo rešila hišo lakote. Dala bo mleka, telička, gnoja in orala bo, ko ne bo volov!

Ne jejte sedaj zelenjave, ki se da spraviti za zimo in čez leto. Desetkrat več bo vreden fižol, ko dozori, kot zdaj v stročji. Sedaj nam služijo kot zelenjava samo salata, kumare, sadje. Sicer pa jejmo po malem. Zadostuje trikrat na dan. Naj se ena jed prebavi, preden pride druga v želodec. Tretji del hrane bi si ljudje prihranili, če bi počasi jedli, dobro zvečili in pustili želodcu čas, da vse prebavi.

Vsak kmet mora pridelati te dve leti in privarčevati toliko, da bo preživel svojo družino in še eno družino v mestu ali trgu.

Denarja bo dosti. Denar bodo dobili v roke vojaki in kmetje in ne pojde iz dežele in države! Ko boste prodajali konje in vole za vojsko, vračujte dolgoročno, dajajte v hranilnice, posojajte potrebnemu sosedu. Kupujte le najpotrebnejše! Za denar bo huje naslednja leta, ko ne boste imeli živine na prodaj, treba pa bo večje davke plačevati. Dobro bi bilo, ako bi gospodje to ljudem povedali!

Razne stvari.

Oblegane trdnjave. Med mesti, ki bi najdaljše kljubovali obsedanju, je na prvem mestu Gibraltar. Angleži so ga oblegali od l. 1779. do 1782; obleganje je torej trajalo nič manj kot 1167 dni. Na drugem mestu je Cadix, ki so ga oblegali Angleži in Španci od l. 1810. do 1812. To obleganje je trajalo 903 dneve, med tem ko zavzema Dunaj s svojim obleganjem po Turkih 1683. tretje mesto. Sebastopol je kljuboval napadom oblegalcev 346 dni, Port Artur 221 dni, Kandia 228 dni, med tem ko je znamenito obleganje Plevne trajalo samo 142 dni. V zadnjem času se pridružujeta tem imenom Odrin in Skader.

Patriotične redovnice. V samostan služabnic božj. Srca Jezusovega na Dunaju so tamkajšnje sestre vzele na hrano 500 mož, tako da so jim dajale svojo lastno hrano, same so se pa hranile z mlekom in kruhom. Ganjeni vojaki so se ob slovesu zbrali v jedilnici in naprosili prednico, naj pride k njim. Ko je prednica prišla v spremstvu domačega duhovnika, jo je nadporočnik nagovoril z daljšim govorom, v katerem se je v imenu moštva iskreno zahvalil za izkazano gostoljubje in prosil za blagoslov. Bil je pretresljiv prizor, ko so vojaki poklekli in jih je prednica blagoslovila.

Naročajte „Slovenca“!

Posamezne sešitke »Dom in Svet« raznih letnikov ima na razpolago »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani po znižani ceni 10 v. za sešitek (torej samo desetina navadne prodajne cene, ki znaša K 1.— za sešitek). Pri nekaterih letnikih manjka samo po 1 sešitek do popolnosti. Ker obsega vsak sešitek obilico krasnih slik, mnogo pripovednega znanstvenega in poučnega berila, utegne zaloga v kratkem poiti. Pri urejevanju skladišč, smo to izjemno ceno razpisali, da pridobimo prostor.

V žiroh, Staravas poleg glavne ceste, se prodaja po zelo nizki ceni (4400 K) enonadstropna

nova hiša št. 80

s kuhinjo in 3 sobami, zelo pripravna za eno družino; hiša se da tudi v najem pod ugodnimi pogoji. — Dopisi na Marija Retel, Staravas, žiri št. 80.

Zahvala.

2683

Za gniljive dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega nepozabnega moža, očeta, tasta itd. gospoda

Josipa Krajnc

veleposesnik, lesni trgovec, načelnik posojilnice, obč. svetovalec, član okr. zastop. častni član čitalnice itd.

izrekamo za krasne vence ter mnogobrojno spremstvo dragega pokojnika k večnemu počitku tem potom najsrčnejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo prečast. duhovščini, gosp. uradnikom učitelstvu, vsem društvom kakor tudi slavni požarni brambor za častno spremstvo in slavnemu pevskemu društvu za krasne tolažilne žalostinke nepozabnemu pokojniku na zadnji poti.

Žalujejo ostali.

Veliko gostilniško obrtno podjetje

v mestu na severni jezikovni meji se pod ugodnimi pogoji da v najem s 1. oktobrom 1914. Pojasnila daje dr. Val. Rožič, blagajnik Mohorjeve družbe, pošta Celovec, Koroško.

2609

Deklica

učenka

stara 15 let, želi kot vstopiti v kako trgovino z mešanim blagom. Zmožna je slovenskega in nemškega jezika, ter vajena v strojepisju, Učna doba po dogovoru. Naslov pri upravi lista pod št. 2680. (Znamka!)

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob na ulico ter z vsemi pritliklinami se odda za novembrov termin. — Vpraša se ravnotam v trafik, Sv. Florjana ulica št. 22.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobne najceneje v

specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Velika izbira:

Mestni trg 10

Solidna posrežba

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.996-17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovalcem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštnine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga se blagovolite obrniti na trdiko

A. & E. Skaberné,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoji od leta 1883.

J redno nizke cene!

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tržaška ul. 26, prej pivovarna Gorjup. Velika eksportna zaloga dvokoles, silvalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd. 1190 F. BATJEL Gorica, Stolina ulica št. 2-4. Prodaja na obroke. Ceniki franke.

Podjetništvo Dr. Ing. Samohrd & Lončarić išče za svojo pisarno v Bosenski Krupi mlajšo moško pisarniško moč.

Dotični mora biti izurjen stenograf in strojepisec, popolnoma več hrvatskega in nemškega jezika in bi imel opravljati vsa pisarniška dela, delavske listine itd. — Vstop takoj. Predstavi se s pismenimi oferti v obeh jezikih tu v centrali, Gledališka ulica 7/II.

2669

SANATORIUM EMONA ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI. PORODNIŠNICA. LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4. SEPRIZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Išče se zanesljiv

hlapec

za opravljanje vseh gospodarskih del v starosti od 30—45 let, več branja in pisanja. Ponudbe do 12. t. m. na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv hlapec 2673«. (Priložiti je znamko za odgovor!) 2673

Blagajničarko

in prodajalko sprejme trvdka OTON HOMAN, Rádovljica. 2677

Izurjen

organist

z dobrimi izpričevali išče službe. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 2676.